

ואם חומה היא נבנה עלי' טירת כסף לבאר בזה מדוע התחילו לשמוח דייקא ביום ב' דסוכות (קושיא ד'). **ונקדים לחקור באיזה יום מששת ימי בראשית נבראו השיתין, ונראה בפשיטות שנבראו ביום ב', שהרי באותו היום אמר הקב"ה (בראשית א' ו') יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, נמצא דבאותו היום נתעוררו מים התחתונים בטענתם ולכך באותו שעה כרת הקב"ה הברית בכריית השיתין (וע"ע פירוש המשניות להרמב"ם אבות פ"ה מ"ו). וידוע מספרי קודש דשבעת ימי סוכות מכוונים נגד שבעת ימי בראשית (עי' תורת המנחה לתלמיד הרשב"א דרוש פ"ג, תולדות אהרן להה"ק מו"טאמיר לסוכות) ולכך ביום ב' דסוכות התחילו שמחת בית השואבה. ומהאי טעמא גם הרמז של ניסוך המים בתורה מתחיל בב' דסוכות דייקא (תענית ב' ע"ב).**

גם מה שהתחילו לשמוח דייקא באישפוזא דיצחק יבואר לדרכינו, דהנה בששת ימי בראשית הבטיח הקב"ה למים התחתונים שעתידין ליקרב במזבח במלח בשעת הקרבת הקרבנות וכמ"ש על כל קרבנך תקריב מלח ובוה נתפייסו המים, אך למעשה עברו כמה אלפים שנים משעת ההבטחה עד שנתקיימה בפועל. ויש לחקור מאיזה זמן נחשב התחלת עבודת הקרבנות ומי היה הראשון שהקריב מלח על קרבנו.

ונראה דהתחלה זו היתה בעקידת יצחק וכמבואר במדרש תנחומא (צו פי"ג) וז"ל: אחר שראה הקב"ה כי בכל לבבו ובכל נפשו בא להעלות ליצחק בנו לעולה ושלה לו האיל וכו' שם הבטיחו הקב"ה בעת שיעלו בניו עולות שיקבלם מיד. וביאר בספה"ק ישמח משה (פ' וירא, דף מ"ז ע"ג) דמעקידת יצחק נצמח דקרבן בהמה מכפרת על אדם, דאבות היו פועל דמיוני כמ"ש הרמב"ן (פ' לך), והנה אז היה ממש יצחק לעולה ואף באיל נכנס נשמתו כנודע, לכך מן אז חשוב הקרבת בהמה כאלו הקריב את עצמו עכ"ל.

גם נראה בפשיטות דאברהם אבינו היה הראשון שהביא מלח על קרבנו, דהרי קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה (יומא כ"ח ע"ב) וא"כ מכיון שהקריב קרבן בודאי קיים מצות התורה על כל קרבנך תקריב מלח, ואע"פ שלא נזכר בקרא שהביא מלח לקרבנו כבר מצינו בפרקי דרבי אליעזר (פרק ל"א) שהביא עמו מנחה ונסכים אע"ג שלא נזכרו בקרא. שו"ר בס' שמגה לחמו (לבוש תרמ"ד, פ' פ')

מתפלל בבית אל. וכ"כ רבינו בחיי (בראשית א' י"ח, כד הקמח ערך תענית) דהדמעה בשעת התפלה קרבן כנגד ניסוך המים עם הקרבנות.